

II MS:n KONFERENSSIT

Marraskuussa 1943 Teheranissa: (kolme suurta 1. kerran)

- Toisen rintaman avaaminen Eurooppaan
- Yhteistyö ja Saksan ehdoton antautuminen

Helmikuussa 1945 Jaltassa:

- Saksan miehittäminen ja jakaminen väliaikaisesti
- Demokraattisesti valitut hallitukset

Heinäkuussa 1945 Potsdamissa:

- Saksan riisuminen aseista.
- Natsismin kitkeminen: sotarikollisten tuomitseminen.
- Itävallan irrottaminen ja jakaminen.
- Sotakorvaukset voittajille.
- Japanille uhkavaatimus ehdottomasta antautumisesta.

Kylmä sota

1945-1991

**Ajanjakso, jossa käytiin kahden
supervallan sekä heidän
liittolaistensa välistä poliittista,
ideologista ja taloudellista kilpailua.**

= PROXY WAR

**= ”edustajien, valtuutettujen
tai asiamiesten välillä”**

Miten Churchillin ”rautaesirippupuhe” liittyy kylmään sotaan?

I-B;n entinen pm. Winston Churchill puhui USA:ssa 5.3.1946:

Itämeren rannalta Stettinistä Triesteen Adrianmerelle asti on laskeutunut rautaesirippu. Tämän linjan taakse jäävät kaikki Keski- ja Itä-Euroopan vanhojen valtioiden pääkaupungit. Varsova, Berliini, Praha, Wien, Budapest, Belgrad, Bukarest ja Sofia; kaikki nämä kuuluisat kaupungit ja väestö niiden ympärillä ovat Neuvostoliiton etupiirissä, eivät ainoistaan sen vaikutusvallan, vaan myös sen tiukkenevan valvonnan alla. - - Monet maat ovat sisäisesti heikkoja - - kommunistipuolueet - - ovat uhka kristilliselle sivilisaatiolle - -.

Miten Churchillin ”rautaesirippupuhe” liittyy kylmään sotaan?

- **Rautaesirippupuhe toi esiin lännen ja idän kasvaneen epäluulon.**
- **Puhe korostaa Euroopan jakautumista.**
- **Churchill piti sen IIMS:n päättymisen jälkeen 1946.**
- **Hän syyttää puheessaan NL:a Itä-Euroopan alistamisesta valtapiiriinsä**

Kylmän sodan syyt:

Kerro yksi:

Socrative 273010

1. Ideologiset erot :

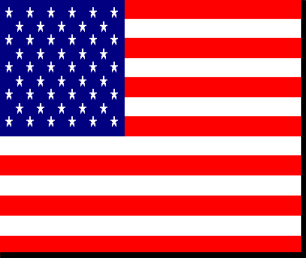
- Monipuoluejärjestelmä: Kapitalismi - USA & Länsi-Eurooppa
- Kommunistien yksinvalta: Sosialismi - Neuvostoliitto

2. Suurvaltojen väliset epäluulot:

- Puolan kohtalo
- USA:n ydinase
- Länsimaat mukana Venäjän sisällissodassa 1917–22

3. Valtapoliittinen kilpailu

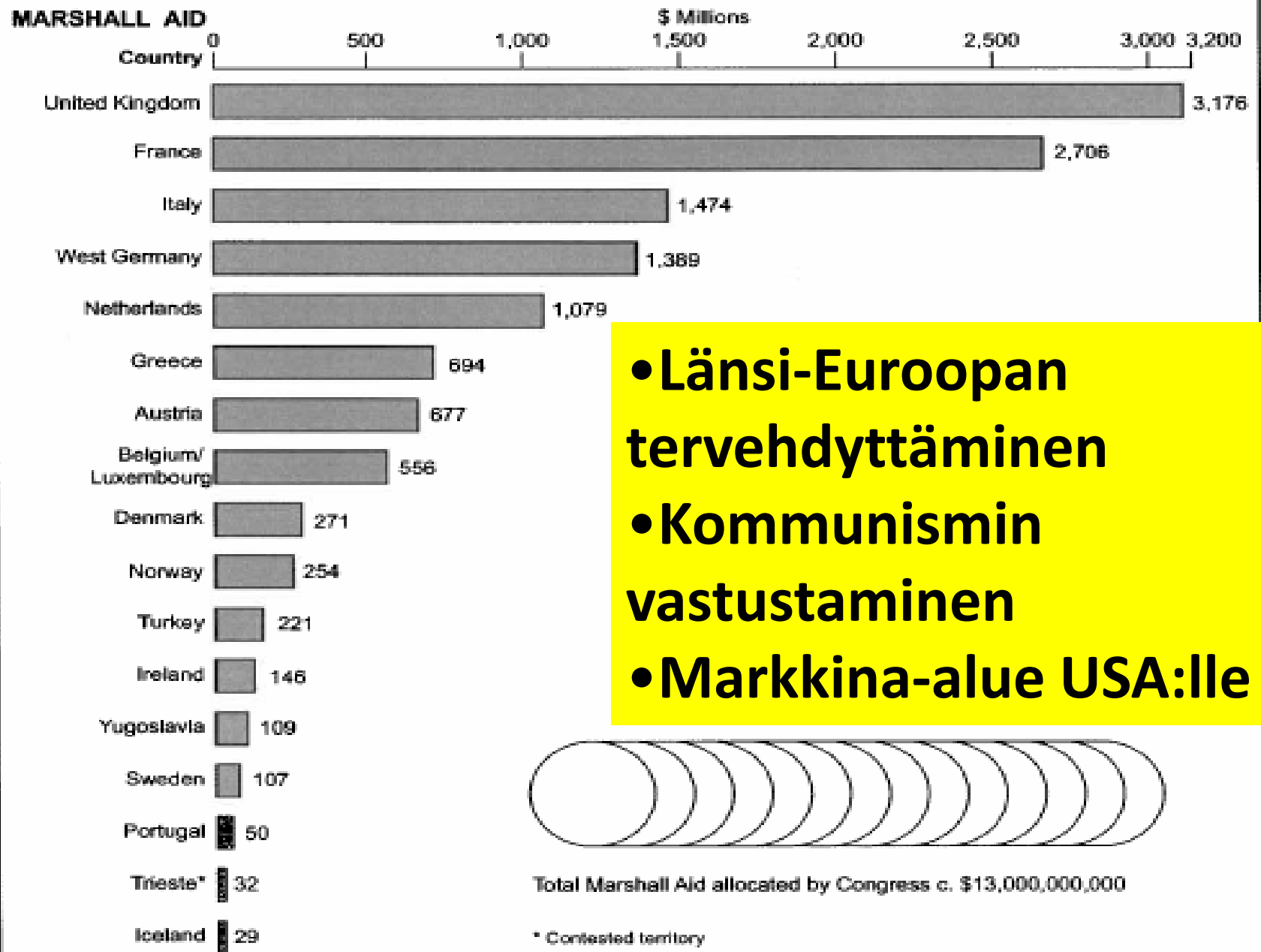
4. Konkreettiset riidanaiheet Euroopassa (Saksa ja Itä-Eurooppa), koska niistä alkoi vastakkainasettelu.

Trumanin oppi [1947]

- Kreikan sisällisota.
- Turkki NL:n painostuksen alla Turkin salmien vuoksi.
- *"The USA should support free peoples throughout the world who were resisting takeovers by armed minorities or outside pressures...We must assist free peoples to work out their own destinies in their own way."(Truman)*
- **USA auttaa ja tukee kaikkia valtioita ja ihmisiä, joita NL ja kommunismi uhkaavat** (USA antoi Kreikalle ja Turkille \$ 400 000 000.)
- **Patoamispolitiikka → kommunismin leviämisen estämiseksi**

ERP (European Recovery Plan) = Marshall-apu

Neuvostoliiton länsirajalla sijainneet kommunistien kontrolloimat hallitukset, jotka olivat lojaaleja Moskovalle.

● **KANSANDEMOKRATIA**

- YKSI PUOLUE
- KONTROLLI (VALTION POLIISI)
- VALTION KONTROLLOIMA TALOUS
- SOSIALISMI
- RAJOITETUT PUHEEN JA MIELIPITEEN OIKEUDET
- SULJETUT RAJAT
- = TOTALITARISMI

● **DEMOKRATIA**

- VAPAAT VAALIT
- VAIHTUVAT HALLITUKSET
- OIKEUSVALTIO
- VAPAA LEHDISTÖ
- KAPITALISMI JA MARKKINATALOUS
- YKSILÖNOIKEUDET
 - MATKUSTAMINEN
 - PUHE
 - MIELIPITEET
 -

Kansandemokratioiden synty

1. Taustalla NL:n tarve muodostaa puskurivyöhyke Euroopan rajalle.

- NL:n pyrkimykseen vaikuttivat lukuisat hyökkäykset historiassa (mm. Kaarle XII, Napoleon, IMS ja ennen kaikkea tietysti Hitlerin yritys tuhota Neuvostoliitto).

2. Kaikissa NL:n läntisissä valtioissa valtaan pääsivät kommunistit NL:n avulla.

- Muilta ehdokkailta osallistuminen kiellettiin.
- Osa vangittiin, teloitettiin tai vaan katosi....

Neuvostoliiton laajeneminen länteen ja kansandemokratioiden synty lisäsivät Neuvostoliiton vaikutusvaltaa Euroopassa.

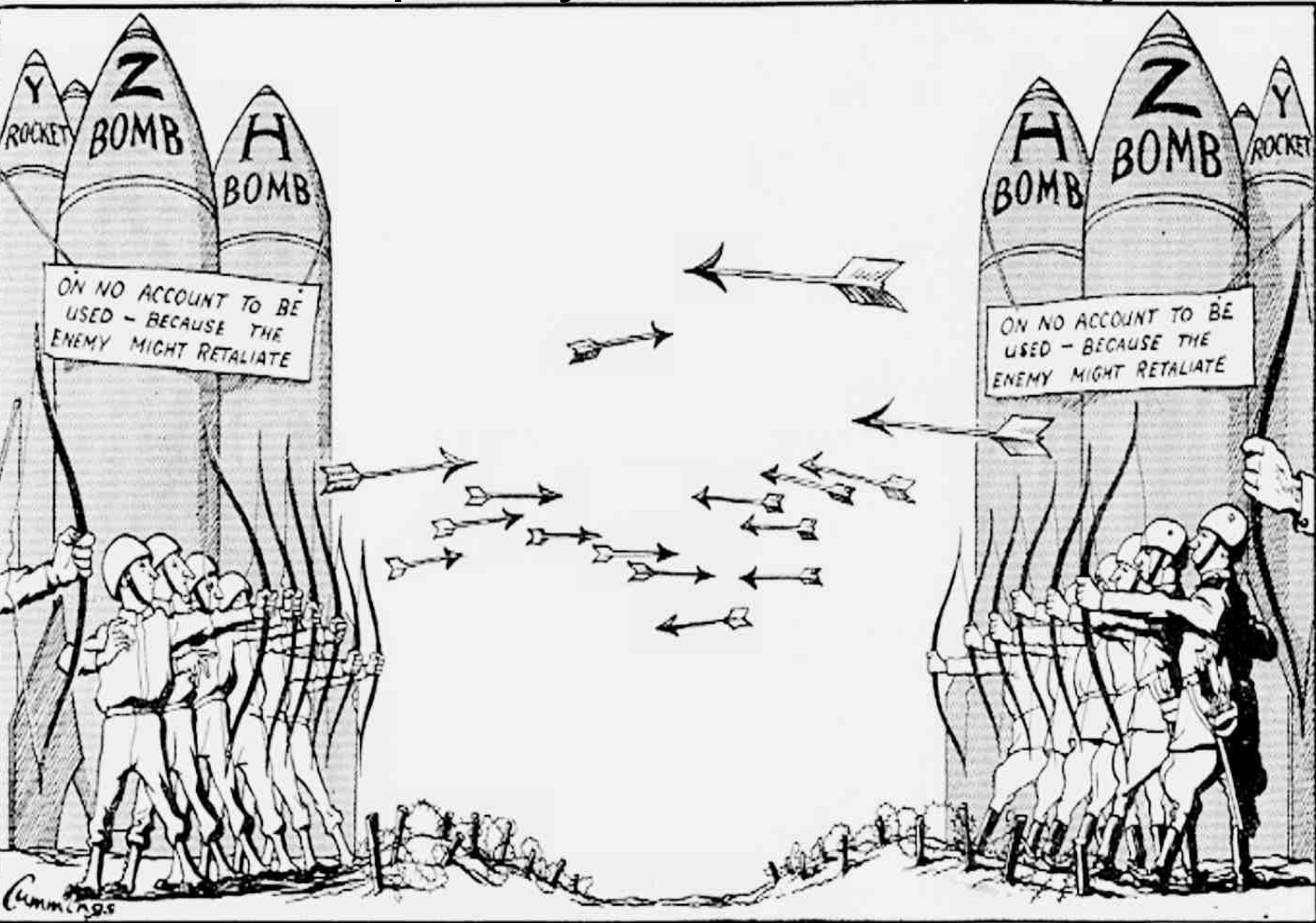
Stalin sanomalehti Pravdassa 13.3.1946

Seuraavia tosiasioita ei tulisi unohtaa. Saksalaiset tunkeutuivat SNTL:n alueelle Suomen, Puolan, Romanian, Bulgarian ja Unkarin kautta. Saksa saattoi suorittaa invaasionsa näiden maiden kautta koska niissä oli vallassa neuvostovastaiset hallitukset. – –

Mahdollisesti joissain piireissä esiintyy halua unohtaa neuvostokansan jättimäiset uhraukset, jotka takasivat Euroopan vapautumisen hitleriläisyyden ikeestä. Neuvostoliitto ei kuitenkaan voi unohtaa niitä. Miksi siis olisi yllättävää, että turvallisuutensa puolesta huolestunut Neuvostoliitto yrittää huolehtia siitä, että näissä maissa on vallassa sille uskolliset hallitukset? Miten kukaan täysissä järjissään oleva voisi pitää Neuvostoliiton rauhanomaisia pyrkimyksiä osoituksina laajentumishaluista?

Huom! Putin ja Ukrainan sota!

"Kauhun tasapaino": ydinaseita ei uskallettu käyttää

Kaksinapainen maailma

YHDYSVALLAT

Sotilasliitot
Aasiassa,
Lähi-idässä ja
Tyynellämerellä

Naton
jäsenmaat

NEUVOSTOLIITTO

Euroopan
kansan-
demokratiat

Vietnam ja
Pohjois-Korea

Kiina

LÄNSIBLOKKI

- Yhdysvallat
- Kapitalismi ja markkinatalous
- Demokratia
- Monipuoluejärjestelmä
- Nato

ITÄBLOKKI

- Neuvostoliitto
- Sosialismi ja suunnitelmatalous
- Kansandemokratia
- Yksipuoluejärjestelmä
- Varsovan liitto